

Varsinais-Suomen ELY-keskus / Kirjaamo
PL 236, 20101 TURKU
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Asia

Lausunto alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmän tekemästä ehdotuksesta vesialueiden jakamiseksi kalatalousalueisiin (VARELY/346/530-2017).

Ehdotus

Kaakkois-Suomen kalatalouden yhteistyöryhmä ehdottaa Läntisen Pien-Saimaan kalatalousalueen ja Suur-Saimaan kalatalousalueen yhdistämistä.

Taustaa

Uuden kalastuslain tarkoituksena on mm. järjestää kalavarojen ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä käyttö ja hoito siten, että turvataan kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto, kalakantojen luontainen elinkierto sekä kalavarojen ja muun vesiluonnon monimuotoisuus ja suojele.

Edellä mainitun asian lisäksi kalavarojen käytön- ja hoidon uusi suunnittelujärjestelmä rakentuu kalataloudellisesti riittävän suurista yhtenäisistä vesistöalueista, joiden käytön suunnittelu tapahtuu yhteistyössä alueen kalastusoikeuden haltijoiden, kaupallisten kalastajien ja vapaa-ajankalastajien sekä ympäristöjärjestöjen kanssa.

Kalavarojen käytön- ja hoidon suunnittelujärjestelmän selkärankana toimii uuden kalastuslain hengen mukaisesti kalatalousalueen laatima ja toimeenpanema käyttö- ja hoitosuunnitelma.

LAUSUNTO

Yhteistyöryhmän esityksen mukaiselle kalastusalueiden yhdistymiselle ei ole uuden kalastuslain mukaista perustetta, joten allekirjoittaneet eivät hyväksy kalastusalueiden yhdistämistä.

Alla on esitetty perusteluja joihin tulee ottaa kantaa mahdollisen kalastusalueiden yhdistymisestä tehtävän päätöksen perusteluissa.

PERUSTELUT

Tehdyt selvitykset ovat puutteellisia

Yhteistyöryhmälle tai kalatalousalueiden hallitukselle sekä osakaskunnille esitetyt selvitykset ovat olleet puutteellisia. Niiden perusteella on mahdotonta esittää tai perustella kalastusalueiden yhdistymistä. Tietoja ei myöskään ole toimitettu niitä pyydettyäessä. Edellä mainittuja tietoja tarvitaan kuitenkin, jotta varmistetaan se,

ettei kenenkään omistusoikeutta, määräysvaltaa tai oikeutta yhteisestä alueeseen saatavaan tuottoon tai sen kaltaiseen etuun ei rajoiteta tarpeettomasti. Yhdistymiseen liittyy myös merkittävästi taloudellisia epävarmuusasioita, joita ei kuitenkaan ole pystytty yksilöimään sen tarkemmin. Päätöksen teoksi tarpeellisia vertailulaskelmia tai arvioita ei ole pystytty esittämään niitä pyydettyäessä.

Tiedottaminen ja asianosaisten kuuleminen on ollut puutteellista

Yhteistyöryhmän esitys ei edusta aidosti kalastusalueen vesialueiden omistajien yhteistä näkemystä asiasta, joten vesialueiden omistajia tai muita asianosaisia tulee kuulla asiasta vielä erikseen. Osakaskuntien tai yksityisten vesialueiden omistajatiedot ovat helposti saatavilla, joten asiasta voi tiedottaa myös kirjeitse. Läntisen Pien-Saimaan kalastusalue ei ole myöskään käsitelty asiaa vuosikokouksessaan puutteellisten selvitysten johdosta.

Kalastolliset perustelut ovat riittämättömät

Pien-Saimaalla ei ole vaelluskaloja tai norppia, eikä juurikaan ammattikalastusta. Vesialueen kalasto poikkeaa Suur-Saimaan vastaavasta, mutta on pyytäjiä palkitsevaa ja siten vapaa-ajan kalastajien suuressa suosiossa. Ominaisuuksiltaan ainutlaatuinen vesialue voidaan siis säilyttää omana kokonaisuutenaan.

Vesistölliset ja maantieteelliset syyt eivät ole edellytyksenä yhdistymiselle

Yhdistymistä ei voi perustella valuma-alueilla, koska Pien-Saimaa muodostaa käytännössä katsoen itsenäisen vesialueen jonka veden vaihtuvuus on lähtökohtaisesti riippuvainen mekaanisesta pumppauksesta. Suur-Saimaa liittyy Pien-Saimaaseen lähinnä Vehkataipaleen pumppuaseman kohdalta sekä Kaukaan tehtaan edustalta. Pien-Saimaa on siis vesistöllisesti hyvin itsenäinen alue.

Vesien hoidolliset tarpeet ovat täysin erilaiset

Läntinen Pien-Saimaa ulottuu Lappeenrannan, Taipalsaaren, Savitaipaleen ja Lemminkäisten kuntien alueelle. Läntinen Pien-Saimaa on puhtaasti haja-kuormitteinen vesistö. Merkittävimmät kuormittajat ovat maa- ja metsätalous, haja-asutus, Lappeenrannan kaupungin hulevedet, turvetuotanto ja laskeuma sekä ajoittain myös sisäinen kuormitus. Itäisellä Pien-Saimaalla merkittävin kuormittaja on UPM Kymmene Oyj:n Kaukaan tuotantolaitokset.

Hajakuormitusta tulee myös turvetuotannosta. Pien-Saimaalla on todettu aika ajoin myös sisäistä kuormitusta: kun pohjanläheisestä alusvedestä loppuu happi, alkaa pohjasta liueta sinne varastoitunutta fosforia.

Niissä osissa järveä, missä särkikalat ovat vallanneet alaa, liukenee ravinteita pohjasta myös siksi, että särkikalat pöyhivät järvenpohjaa eli pohjasedimenttiä. Vesistön ekologinen tila Pien-Saimaalla on siis tyydyttävä tai enintään välttävällä tasolla. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suur-Saimaan tila on erinomainen ja Ruokolahden edustan rikkonaisen Saimaan tila luokitellaan hyväksi.

Edellä mainitut seikat ovat valitettavan tyypillisiä ongelmia nimenomaan Pien-Saimaan puolella. Tämän johdosta painopiste kalastonhoitotoimenpiteissä on erilainen kuin Suur-Saimaalla. Käytännössä katsoen Pien-Saimaan kalastusalueelle jouduttaisiin joka tapauksessa määrittelemään erillinen suunnitelma kalavesien käyttö- ja hoitosuunnitelma lisäksi.

Hajautuneiden vesialueiden hallinto pitää järjestää ensiksi

Vesialueiden pirstaloituminen Pien-Saimaan ja Suur-Saimaan puolelle ei ole oleellinen peruste kalastusalueiden yhdistämiseksi. Mistään ei ole tullut ilmi, että kahdella kalastusalueella toimivan osakaskunnan päätöksenteko olisi hankaloitunut niin, että kalastusalueiden yhdistäminen olisi ehdottoman tarpeellista. Pirstaloituminen on myös hyvin vähäistä, eikä se tältä osin kuormita kalastusalueen tai pirstaloituneiden osakaskuntien välistä hallintoa tai yhteistyötä.

Kalastusalueiden yhdistymistä tärkeämpää olisi Pien-Saimaan sisäisten vesialueiden omistuksen ja hallinnon selkeyttäminen. Tämä tarkoittaisi sitä, että Pien-Saimaan puoleisista vesialueista muodostetaan riittävän suuria yhteisiä vesialueita, joiden perusteella määrätään myös kalatalousalueen osakaskuntien äänivalta. Osakaskuntien yhdistymishankkeita on menossa. Vasta tämän jälkeen olisi järkevää pohtia yhdistymisen tarpeellisuutta.

Taloudelliset perustelut riittämättömät

Läntisen Pien-Saimaan kalastusalueelle ei ole esitetty laskelmia, joista selviäisi perusteet yhdistymisen taloudellisista hyödyistä. Kirjanpito- tai yleiset hallintokulut eivät ole merkittävä kuluerä kalastusalueen toiminnasta, joten näiltä osin synergiaetu jää vähäiseksi.

Yhdistämistä on perusteltu hankerahoituksen ja omarahoitusosuuden määrän suuruudella tulevaisuudessa. Tulevia hankerahoitusmallien omarahoitusosuuden suuruuksia ei ole kuitenkaan pystytty esittämään käydyissä keskusteluissa muuten kuin periaatetasolla. Hankerahoitusta voidaan kuitenkin hakea tarvittaessa yhteistyössä toisen toimijan kanssa, jolloin omarahoitusosuuden suuruudesta voidaan sopia erikseen kalastusalueiden välillä.

Pien-Saimaa tekee yhteistyötä säätiöiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Toiminnan painopisteen siirtäminen voi vähentää yhteistyökumppaneiden

halukkuutta osallistua kalavesien hoitoon. Kalastusalue on kuitenkin profiloitunut vahvasti nimenomaan Läntisen Pien-Saimaan alueelle, joten yhteistyökuvioiden rakentaminen alkaisi alusta.

Sopimusvapaus ja yhteistyö on edelleen mahdollista

Sopimusvapaus mahdollistaa joustavan yhteistyön tekemisen Suur-Saimaan kanssa erilaisissa suuremmissa hankkeissa. Koska Pien-Saimaan kalavesien hoidolliset erityistarpeet poikkeavat Suur-Saimaan tarpeista, yhdistyminen ei siis tuo oleellista parannusta yhteisiä hankkeita ajatellen.

Sosiaalinen kestävyys pitää huomioida

Kalastusalueen pitkäjänteisen toiminnan kannalta on tärkeää, että alueelliset erityispiirteet voidaan huomioida ja osakaskuntien toiveita osataan arvostaa Pien-Saimaan kalavesien näkökulmasta. Kalavesien sosiaalisesti kestävä käyttö ja hoito tarkoittavat siis sitä, että osakaskunnat osallistuvat omatoimisesti erilaisiin kalastusalueen hankkeisiin. Parhaiten tämä vesialueiden omistajien mukana olo varmistetaan sillä, että he kokevat pystyvänsä vaikuttamaan erilaisiin kalavesien hoitotoimenpiteisiin. Pien-Saimaan vesialueella osakaskunnat ovat sitoutuneet KalaPisa-hankkeen loppuun viemiseen. Kustannuksiin osallistuminen ja talkootyön osuus ovat tasolla, joka kertoo osakaskuntien kiinnostuksesta jatkaa ja ohjata hankkeita. Vesistökuunnostuksen jatkotoimenpiteitä suunnitellaan.

Toiminnan painopisteen siirtyminen Pien-Saimaalta Suur-Saimaa voittoiseksi passivoi osakaskuntia ja pahimmassa tapauksessa hankaloittaa vieraaksi koetun kalastusalueen toimintaa. Esimerkiksi hoitokalastuksella on huomattavasti suurempi merkitys Pien-Saimaalla kuin Suur-Saimaalla, jolloin päätöksenteko mahdollisten hoitotoimenpiteiden valinnasta ja kohdistamisesta voi olla hankalaa. Pakkoliitokseksi koettu yhdistyminen ei siis ole hyvä lähtökohta uudelle kalastusalueen toiminnalle.

Yhdistyminen voidaan toteuttaa myöhemminkin

Mahdollinen yhdistyminen voidaan toteuttaa tarvittaessa myöhemmin erillisellä viranomaisen päätöksellä, mikäli olosuhteiden muuttuminen tai muut erityiset syyt sitä edellyttävät.

24.3.2017, Lappeenranta
Läntisen Pien-Saimaan kalastusalue

_____

Mikko Löönen
hallituksen puheenjohtaja

_____

muut allekirjoitukset liitteenä

Nimi: Taipalsaaren Kirkonkylän osakaskunta
nimenselvennys: Jukka Hongisto
edustajana: Jukka Hongisto

Nimi: Haikkaaulahden yhteisen vesialueen osakask.
nimenselvennys: Jarmo Fenander
edustajana: J. Fenander

Nimi: Viitsain osakaskunta
nimenselvennys: Janne Tapanainen
edustajana: J. Tapanainen

Nimi: Saarenpään osakaskunta
nimenselvennys: Lauri Heikke
edustajana: Jemi Heikke

Mahdollinen yhdistyminen voidaan toteuttaa tarvittaessa myöhemmin erillisellä viranomaisen päätöksellä, mikäli olosuhteiden muuttuminen tai muut erityiset syyt sitä edellyttävät.

24.3.2017, Lappeenranta
Läntisen Pien-Saimaan kalastusalue

Mikko Lösönen

hittaan

hallituksen puheenjohtaja

Läntisen Pien-Saimaan kalastusalueen 24.3.2017 antaman lausunnon muut allekirjoittajat:

Nimi:

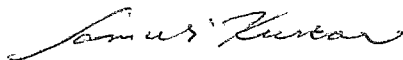
nimenselvennys:

JORMA PUUSTINEN Hoitok. puh.johd.

edustajana:

JAUHIALAN OSAKASKUNTA

Nimi:

nimenselvennys:

Samuli Kurta, hoitokunnan puheenjohtaja

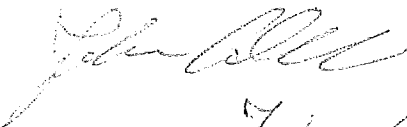
edustajana:

Niemisen osakaskunta

Nimi:

nimenselvennys:

edustajana:

Nimi:

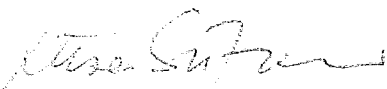
nimenselvennys: Juhani Oikarinen Hoitokunta ps.

edustajana: Taipaleen Osakaskunta

Nimi:

nimenselvennys: Kai Terhonen Hoitokunnan ps.

edustajana: Märkälan osakoskunta

Nimi:

nimenselvennys: LIISA SIITONEN HOITOKUNNAN PS.

edustajana: VISKARILAN OSAKASKUNTA

Nimi:

nimenselvennys:

edustajana:

Nimi: Heikki Soppanen
nimenselvennys: Heikki Soppanen
edustajana: 831-876-2-0 Satakylän osakekunta.

Nimi:
nimenselvennys:
edustajana:

Nimi:
nimenselvennys:
edustajana:

Nimi: Heikki Soppanen
nimenselvennys: Heikki Soppanen
edustajana: Aholan osakekunta.